

พระราชบัญญัติ
ว่าด้วยลักษณะ ฐานะ ของวัดบาทหลวง
โรมันคาทอลิกในกรุงสยาม ตามกฎหมาย^๑

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่าด้วยโปริวาริโอ อาบอสตอลิโก ผู้บัญชาการมิชซังโรมันคาทอลิกในวีกาเรียโต อาบอสตอลิโก แห่งกรุงเทพฯ ได้กราบบังคมทูล พระกรุณาว่า มิชซังโรมันคาทอลิกได้พยายามกระทำการมาแล้วแต่ปางก่อน และยังกระทำอยู่สืบไป เพื่อให้ประชาชนมีความดีและเจริญยิ่งขึ้น และว่ามีความยากลำบากเกิดขึ้นในการที่ดินของมิชซัง ที่กล่าวแล้วนั้น

อีกประการหนึ่งตามความในข้อ ๓ ของหนังสือสัญญาทางพระราชไมตรี การค้าขาย และการเดินเรือ ซึ่งได้ทำไว้ในระหว่างกรุงสยามกับกรุงฝรั่งเศส ลงวัน ๒๙ ๔ ค่ำ ปีมะโรงชุลลศักราช ๑๒๑๘ ตรงกับวันที่ ๑๕ สิงหาคม คริสต์ศักราช ๑๘๕๖ นั้น มีความว่า บาทหลวงฝรั่งเศสจะ สร้างวัดตึกและเรือนโรงอยู่ก็ดี ปลุกโรงสอนหนังสือเด็ก ๆ ก็ดี โรงเรียนสอนไข้ก็ดี ในประเทศสยามก็ ทำได้ แต่ต้องประพฤติตามกฎหมายไทย

ประการหนึ่งยังไม่ได้ทำข้อบังคับ สำหรับการที่จะทำตามสัญญาที่กล่าวมานี้ และ เป็นการสมควรที่จะมีข้อบังคับลงไว้เพื่อให้บาทหลวงโรมันคาทอลิกในกรุงสยาม ได้รับหนังสือสำหรับ ที่ดินซึ่งจะถือไว้ใช้เป็นประโยชน์ของวัดนั้น

ประการหนึ่ง โปริวาริโอ อาบอสตอลิโก ได้กราบบังคมทูลพระกรุณาว่า เพราะเหตุด้วย ทุนที่จะใช้ในการสอนศาสนาไม่มีพอ รัฐบาลฝ่ายสยามจึงได้อนุญาตให้ทำการเพาะปลูกในที่ดินต่าง ๆ ในพระราชอาณาจักร เพื่อให้ได้รับประโยชน์มาใช้ในการวัดนั้น และว่ามิชซังโรมันคาทอลิกขอพระราชทาน พระบรมราชานุญาตให้มีอำนาจถือที่ดินเช่นว่ามานี้ได้บริบูรณ์ตามกฎหมายในพระราชอาณาจักรนี้

ประการหนึ่ง โปริวาริโอ อาบอสตอลิโก ขอพระราชทานพระมหากรุณาและพระบรม ราชานุเคราะห์ เพื่อให้มิชซังมีอำนาจถือที่ดินที่เป็นส่วนทำประโยชน์ให้แก่มิชซัง ตามแต่ที่จะได้มาโดยซื้อ หรือโดยให้ปันกันตามกฎหมายฝ่ายสยาม

อีกประการหนึ่ง การที่จะอนุญาตให้มีอำนาจถือที่ดินนี้ เป็นการจำเป็นที่ต้องกำหนด ลงไว้ในกฎหมายฝ่ายสยามว่า ลักษณะฐานะของวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิกเป็นอย่างไรด้วย

เพราะเหตุทั้งหลายเหล่านี้ และเพราะเหตุที่โปริวาริโอ อาบอสตอลิโก ได้เขียน หนังสือรับแทนมิชซังคาทอลิกในวีกาเรียโต อาบอสตอลิโก แห่งกรุงเทพฯ ว่า ทั้งผู้บัญชาการมิชซังนี้ และผู้ที่สืบต่อไปในภายหน้า จะถือและทำตามข้อความทั้งปวงในพระราชบัญญัตินี้แล้ว

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๒๖/-/หน้า ๑๗/๒๙ สิงหาคม ๑๒๘

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติไว้ มีข้อความดังต่อไปนี้

หมวดที่ ๑
ว่าด้วยข้อความทั่วไป

ข้อ ๑ คณะโรมันคาทอลิก ในกรุงสยามนี้ไม่เลือกว่ามีซังและบาทหลวงจะเป็นคนชาติภาษาใด ๆ ได้รับอนุญาตตามกฎหมายฝ่ายสยาม ให้เป็นบริษัทอันหนึ่งเฉพาะvikario อาบอสตอลิกแห่งหนึ่ง เพื่อให้มีอำนาจถือที่ดินสำหรับประโยชน์มิซัง ตามข้อความที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

ข้อ ๒ vikario อาบอสตอลิกนั้น ต่อไปในภายหลังเรียกว่า บิสชอปริก หรือมิซัง vikario อาบอสตอลิก ที่ไปได้แต่งตั้งมาให้เป็นผู้ใหญ่ผู้หนึ่งในบิสชอปริก แห่งหนึ่ง และถ้าไม่มีตัวอยู่ผู้บัญชาการในมิซังนั้นเป็นผู้แทนบริษัทของบิสชอปริก หรือมิซังเหมือนอย่างบริษัทที่บุคคลรวมกันทำการได้อันหนึ่ง

ในสถานวัดบาทหลวงนั้น บาทหลวงที่รักษาที่นั้นทำการเป็นผู้แทนของมิซัง อยู่ในบังคับบัญชาของบิสชอปหรือvikario อาบอสตอลิก ซึ่งมีอำนาจใหญ่กว่ากัน

ที่ตั้งสอนศาสนาทั้งหลาย ซึ่งไม่ได้ขึ้นอยู่ในสถานวัดบาทหลวงแห่งใด ๆ แล้ว มีโปรกูราเตอร์ ของมิซังเป็นผู้แทนทำการอยู่ในบังคับบัญชาผู้มีอำนาจใหญ่กว่าอันเดียวกันนั้น

ข้อ ๓ ในภายหน้าห้ามมิให้บาทหลวงโรมันคาทอลิกผู้ซึ่งยังอยู่ในมิซัง ถือที่ดินในชื่อของตนเองได้

ข้อ ๔ ที่ดินของมิซังนั้น อยู่ในกฎหมายฝ่ายสยามและอยู่ในบังคับและอำนาจศาลฝ่ายสยาม

ข้อ ๕ ตั้งแต่นี้สืบไป ให้มิซังถือที่ดินเป็นของมิซังเองได้ตามความที่กล่าวไว้ในพระราชบัญญัตินี้ แต่จะถือที่ดินแทนผู้อื่นไม่ได้ มิซังจะร้องว่าเป็นเจ้าของที่ดินหรือว่ามีประโยชน์ในที่ดินได้แต่ในชื่อของมิซังเอง หรือในชื่อของสถานวัดบาทหลวง หรือสถานพักสอนศาสนา หรือที่ทำการสอนศาสนาโรมันคาทอลิก

ข้อ ๖ ที่ดินของมิซังนั้น ให้แบ่งเป็นสองอย่างตามที่ใช้การในที่ดินนั้น ๆ อย่างที่ ๑ นั้น คือที่ดินที่ใช้เป็นวัดโรงเรียนตึกกรมวัดบาทหลวง อย่างที่ ๒ นั้น คือที่ดินเพื่อทำประโยชน์ให้แก่มิซัง

หมวดที่ ๒
ว่าด้วยวัดและโรงเรียนตึกกรมของบาทหลวง

ข้อ ๗ ตามความในข้อ ๓ แห่งหนังสือสัญญาลงวัน ๒๑^๔ ๙ ค่ำ ปีมะโรงอัฐศก จุลศักราช ๑๒๑๘ ตรงกับวันที่ ๑๕ สิงหาคม คริสต์ศักราช ๑๘๕๖ ในระหว่างกรุงสยามกับฝรั่งเศสนั้น มีความว่า บาทหลวงจะไปเที่ยวสอนศาสนาในประเทศสยามก็ได้ จะสร้างวัดตึกและเรือนโรงอยู่ก็ได้ ปลุกโรงเรียนหนังสือเด็ก ๆ ก็ได้ โรงรักษาคนไข้ก็ได้ ในประเทศสยามก็ทำได้ แต่ต้องประพฤติตามกฎหมายไทย

ข้อ ๘ สถานวัดบาทหลวงนั้นเป็นที่ตั้งอยู่ประจำแห่งหนึ่ง ซึ่งรัฐบาลอนุญาตแล้ว มีที่เหล่านี้รวมอยู่ด้วยในจังหวัดนั้น คือ ที่วัดที่ป่าช้าที่อยู่ของบาทหลวง และมักมีที่โรงเรียนเด็กผู้ชาย โรงเรียนเด็กผู้หญิง โรงเรียนเล็ก โรงเรียนศาสนา และโรงพยาบาล

สถานพักสอนศาสนานั้น มีที่เหล่านี้รวมอยู่ด้วย คือ โรงสวด ที่พักของบาทหลวงเวลาไปตรวจสถานพัก และมักมีโรงเรียนศาสนาหรือโรงทำการกุศลอย่างอื่น ๆ

แบบบัญชีที่ ๑ ซึ่งติดท้ายพระราชบัญญัตินี้ มีรายชื่อสถานวัดบาทหลวง และสถานพักสอนศาสนา ตามที่ได้ตั้งอยู่ในเวลาปัจจุบันนี้ อยู่ในบังคับของวิการิอาโต อาปอสตอลิก แห่งกรุงเทพฯ

ข้อ ๙ ให้มิชซังจัดการตามที่จำเป็นจะต้องจัดให้สถานวัดบาทหลวง หรือสถานพัก และที่ตั้งสอนศาสนานั้น มีเขตกำหนดให้ชัดเจนเป็นแผนกหนึ่งต่างหากจากที่ดินที่ติดต่อกัน อันเป็นที่กระทำประโยชน์ให้แก่วัด หรือเป็นที่อยู่ของคนเข้ารีตคริสตัง

ข้อ ๑๐ มิชซังจะหาที่ดินแห่งใด ๆ เพื่อใช้การตั้งสถานวัดบาทหลวง หรือสถานพักสอนศาสนาขึ้นใหม่ มีขนาดที่ดินตามที่ต้องการใช้เฉพาะเพื่อประโยชน์ที่กล่าวนี้ ก็ทำได้ตามปรารถนา

แต่ว่าเมื่อมิชซังประสงค์จะตั้งสถานวัดบาทหลวง ขึ้นใหม่ในเมืองซึ่งยังไม่ได้มีอำนาจที่จะถือที่ดิน สำหรับทำประโยชน์ให้แก่มิชซังนั้นแล้ว ก่อนที่จะตั้งสถานวัดบาทหลวงขึ้นนั้น ให้ทำเรื่องราวฉบับ ๑ ร้องขอต่อรัฐบาล ชี้แจงข้อความตามประสงค์ที่จะตั้งสถานนั้น

การที่จะอนุญาตให้ตั้งสถานวัดบาทหลวงเช่นนี้ อย่าให้งดไว้โดยไม่มีเหตุอันสมควรที่จะงด และให้เสนาบติเจ้ากระทรวงในท้องที่นั้นตอบคำร้องของมิชซังเป็นเด็ดขาดภายในกำหนดสี่เดือน

การที่จะตั้งสถานพักสอนศาสนานั้น ไม่จำเป็นต้องขอให้รัฐบาลอนุญาตก่อน ก็ตั้งได้ แต่ว่าเพียงแต่ตั้งสถานพักสอนศาสนาแล้ว ไม่มีอำนาจที่จะถือที่ดินสำหรับทำประโยชน์ให้แก่วัดนั้นได้ ภายในเมืองที่ยังไม่มีสถานวัดบาทหลวงอยู่

ข้อ ๑๑ บาทหลวง ผู้รักษสถานวัดบาทหลวง หรือสถานพักสอนศาสนานั้น เป็นผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปกป้องครอบครอง ที่ซึ่งอยู่ภายในเขตสถาน ดังได้กำหนดไว้แล้วในข้อ ๘ เพราะเหตุฉะนั้น ถ้ามีคดีเกิดขึ้นในสถานที่เหล่านี้แล้ว เจ้าพนักงานทั้งหลายซึ่งมีหน้าที่จะเข้าไปตรวจดูการในสถานที่นั้น ๆ จะต้องบอกแก่บาทหลวงก่อน หรือถ้าบาทหลวงไม่อยู่ก็ให้บอกแก่ผู้แทนบาทหลวงในที่นั้น

ว่าด้วยที่ดินซึ่งสำหรับทำประโยชน์ให้แก่มิชชัง

ข้อ ๑๒ นอกจากที่ดินสำหรับใช้การวัด หรือการกุศลดังได้กำหนดไว้ในข้อ ๘ นั้นแล้ว ให้มิชชังมีอำนาจที่จะถือที่ดินเป็นที่สำหรับทำประโยชน์ให้แก่มิชชัง ภายในเขตของเมืองใดเมืองหนึ่ง ซึ่งมีสถานวัดบาทหลวงตั้งอยู่แห่งหนึ่งแล้ว (เมืองที่ว่านั้น คือเขตแขวงที่แบ่งการปกครองเป็นชั้นรองจากมณฑล) แต่การที่จะตั้งสถานวัดบาทหลวงขึ้นใหม่ในภายหน้านั้นจะต้องทำตามความที่กล่าวไว้ในข้อ ๑๐ จึงจะตั้งขึ้นได้

ข้อ ๑๓ จำนวนที่ดินซึ่งมิชชังจะมีได้ ในจำพวกที่ดินสำหรับทำประโยชน์ให้แก่มิชชังนี้ ให้มีกำหนดไม่เกินกว่าเมืองละสามพันไร่ ไม่ว่าสถานวัดบาทหลวงที่ตั้งอยู่ในเมืองนั้นมีอยู่กี่แห่ง และที่ดินอย่างนี้ไม่ให้เกิดจำนวนเนื้อที่ซึ่งตั้งสถานวัดบาทหลวง หรือสถานพักสอนศาสนานั้นเข้ามารวมด้วย

ข้อ ๑๔ แบบบัญชีที่ ๒ ซึ่งติดท้ายพระราชบัญญัตินี้ มีรายชื่อเมืองทั้งหลาย ซึ่งวิการิอาโตแห่งกรุงเทพฯ มีอำนาจถือที่ดินสำหรับทำประโยชน์ให้แก่มิชชังได้ในเวลาปัจจุบันนี้

ด้วยเหตุที่มีพิเศษเฉพาะแก่ท้องที่เหล่านั้น ให้เลื่อนกำหนดจำนวนเนื้อที่ขึ้นไปเป็นหมื่นสี่พันไร่ ในเมืองชลบุรีหมื่นสามพันไร่ ในเมืองราชบุรีและกำแพงในมณฑลฉะเชิงเทรา

แต่ให้เข้าใจว่าจำนวนที่ดิน ซึ่งถือไว้ได้เกินกว่ากำหนดตามอัตราเมืองละสามพันไร่ ให้เป็นการยกเว้นอยู่ในสามเมืองนั้น จะต้องไปคิดหักจากจำนวนรวมกันทั้งหมด ที่อนุญาตให้ถือได้ในเมืองอื่น ๆ ซึ่งมีชื่ออยู่ในบัญชีที่กล่าวมาแล้ว เพื่อว่าเมื่อคิดเฉลี่ยตัวกันลงแล้ว คงไม่ให้เป็นกว่าเมืองละสามพันไร่

และตามอย่างที่เคยเป็นมาแต่ก่อนแล้ว ห้ามมิให้มิชชังถือเอาที่ดินภายในกำแพงพระนครกรุงเทพฯ เว้นไว้แต่รัฐบาลจะมอบอำนาจให้ถือจึงจะถือได้

ข้อ ๑๕ ถ้ามิชชังเลิกถอนไม่ตั้งสถานวัดบาทหลวง ในเมืองหนึ่งเมืองใดแล้ว ให้มีกำหนดเวลาอนุญาตให้มิชชังจำหน่ายที่ดินซึ่งมีอยู่ในเมืองนั้นได้ปีหนึ่ง

ข้อ ๑๖ การที่มิชชังได้ที่ดินมา หรือการรักษาที่ดินนั้นผิดต่อข้อความที่กล่าวไว้ในข้อ ๑๒ ข้อ ๑๓ ข้อ ๑๔ และข้อ ๑๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้แล้ว ให้นับว่าเป็นใช้ไม่ได้ หรือเป็นเหมือนไม่มีอำนาจในที่นั้นเลย ถ้ารัฐบาลขอให้ศาลที่มีอำนาจบังคับคดีนี้พิพากษาในข้อนี้แล้วเมื่อใด ก็ให้ศาลตัดสินได้ตามความข้อนี้เมื่อนั้น แล้วและให้ศาลจัดการขายทอดตลาดที่ดินนั้นด้วย เมื่อขายและได้เงินมาหักใช้ค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายในการนั้นเสร็จแล้ว เงินเหลือเท่าใดให้คืนให้แก่มิชชังเท่านั้น

หมวดที่ ๔

ว่าด้วยการที่ทำให้สำเร็จตามพระราชบัญญัตินี้

ข้อ ๑๗ การที่จำเป็นจะต้องทำให้สำเร็จโดยเร็ว ที่จะทำให้ได้นั้นคือ เมื่อมิชชังร้องขอแล้ว ให้เจ้าพนักงานออกหนังสือสำหรับที่หรือโฉนดที่ดินที่มิชชังถืออยู่ในเวลานี้ ในชื่อของมิชชังหรือในชื่อของผู้อื่นถือไว้แทนมิชชัง ไม่เลือกกว่าที่ดินเหล่านี้จะได้ถือมาตามความที่กำหนดไว้ในหนังสือสัญญาหรือตามวิธีที่คนในบังคับสยามมีอำนาจถือที่ดินได้

ข้อ ๑๘ เพราะว่าการต่อไปภายหน้า จะอนุญาตให้มิชชังถือที่ดินได้แต่เพียงในชื่อของมิชชังอย่างเดียวเท่านั้น หนังสือสำหรับที่หรือโฉนดที่ดินซึ่งกล่าวมาในข้อก่อนนี้ จึงให้มีชื่อของมิชชังเท่านั้น

การทำหนังสือสำหรับที่หรือโฉนดที่ดินนั้น ให้เป็นไปตามกฎหมายที่ใช้อยู่ในการออกหนังสือสำหรับที่ให้แก่คนในบังคับไทย แต่ให้มีชื่อสถานวัดบาทหลวง สถานพักหรือที่ดั่งสอนศาสนา สุดแต่ว่าที่ดินจะขึ้นอยู่สถานไหน ๆ

ข้อ ๑๙ จนถึงเวลาที่จะมอบหนังสือสำหรับที่หรือโฉนดที่ดินใหม่ให้เสร็จแล้ว บรรดาที่ดินในระหว่างมิชชังกับคนในบังคับไทยในการที่เกี่ยวกับที่ดินแห่งหนึ่งแห่งใดที่มิชชังร้องไว้ ก่อนวันออกพระราชบัญญัตินี้ ให้อยู่ในอำนาจศาลคดีต่างประเทศ คดีทั้งหลายที่เป็นกันค้างอยู่แต่ก่อนในศาลอื่น ๆ ให้อย่ามาว่าในศาลคดีต่างประเทศ

ในคดีเช่นว่ามานี้ เรื่องใด ๆ ให้มิชชังได้รับประโยชน์ตามที่พระราชทานไว้ในพระราชบัญญัตินี้

ข้อ ๒๐ ณ วันที่ ๑ มกราคมทุกปี ให้บิสซอพหรือวิการิโอ อาบอสตอลิก ยื่นรายงานต่อเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย และกระทรวงนครบาล ตามเนื้อที่ซึ่งอยู่ในกระทรวงนั้น ให้มีข้อความบริบูรณ์ชัดเจนในเรื่องที่ดิน ซึ่งได้เปลี่ยนแปลงไปในระหว่างปีที่ล่วงแล้วมา คือ

อย่างที ๑ ว่าด้วยการที่ตั้งหรือเลิกถอนสถานวัดบาทหลวงและสถานพักสอนศาสนา

อย่างที ๒ ว่าด้วยได้ที่ดินมาใหม่อีกหรือโอนที่ดินไป

และให้ยื่นบัญชีตามแบบ มีจำนวนที่ดินซึ่งเปลี่ยนแปลงไปให้เห็นว่ามีที่ดินมิชชังถืออยู่ในเมืองใดเท่าใดทุกเมือง

ข้อ ๒๑ จะมีประกาศต่อไปใหม่อีกฉบับหนึ่ง สำหรับที่จะจัดการให้ตกลงว่าประโยชน์ที่มิชชังจะได้และจะต้องทำตาม พระบรมราชานุญาตในพระราชบัญญัตินี้ จะใช้ไปถึงที่วิการิโอ อาโต อาบอสตอลิก แห่งหนองแขงนั้นด้วย

ข้อ ๒๒ ให้ทำคำแปลพระราชบัญญัตินี้ไว้เป็นภาษาอังกฤษสำหรับติดกับพระราชบัญญัตินี้ด้วย

ประกาศมา ณ วันที่ ๒๗ สิงหาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๘ เป็นวันที่ ๑๔๘๙๙ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

บัญชีที่ ๑

รายชื่อวัดบาทหลวง สถานพักและที่ตั้งสอนศาสนาของvikararia อาปอสตอลิก

แห่งประเทศไทย

เมือง	สถานวัดบาทหลวง	สถานพักสอนศาสนา
(๑) มณฑลกรุงเทพฯ		
๑ กรุงเทพฯ	๑ วัดบ้านญวนสามเสน ๒ วัดบ้านเขมรสามเสน ๓ วัดบ้านกุฎีจีน	
	๔ วัดบาทหลวงตลาดน้อย	๑ { บางเข็กหนึ่ง คลองมอญ ๒ { บางสะแก ตลาดพลู
	๕ วัดบาทหลวงบางรัก ๖ โรงพยาบาลคลองพ้อม ๗ โรงเรียนผู้หญิงถนนสีลม	๓ พระโขนง (วัดมหาบุศย์)
๒ นครเขื่อนขันธ์	๘ ปากลัด	
๓ สมุทรปราการ	๙ ปากน้ำ	
๔ ธิญบุรี	๑๐ ลำทรายอำเภอลำลูกกา	
๕ มินบุรี	๑๑ หัวจรเข้	
(๒) มณฑลปราจีนบุรี		
๖ ฉะเชิงเทรา	๑๒ คลองดินเปิด ๑๓ ปากคลองท่าลาด ๑๔ ท่าเกวียน (เมืองพนม) (๒)	๔ นครเนื่องเขต ๕ บ้านโพ

เมือง	สถานวัดบาทหลวง	สถานพักสอนศาสนา
๗ ปราจีนบุรี	๑๕ ปราจีน ๑๖ โคกวัด	๖ หาดสะแก ๗ ดงกะทวยาม ๘ ประจันตคาม
๘ นครนายก	๑๗ บ้านเหล่า ๑๘ หัวกระปือ (อำเภองครักษ์)	

๙ ชลบุรี
๑๐ พนัสนิคม

๑๙ บางปลาสร้อย
๒๐ พนัส
๒๑ หัวไผ่

๙ โคกกะเหรี่ยง

(๓) มณฑลนครไชยศรี

๑๑ นครไชยศรี
๑๒ สุพรรณบุรี

๒๒ ท่าคา
๒๓ สองพี่น้อง

๑๐ หนองหิน
๑๑ ทุ่งน้อย
๑๒ บ้านดอน
๑๓ มดแดง

๑๓ สมุทรสาคร
(๔) มณฑลกรุงเก่า
๑๔ กรุงเก่า

๒๔ ท่าจีน

๒๕ อยุรยา (คลองตะเคียน)

๑๔ บ้านแดง (อำเภอสรรคบุรี)
๑๕ เจ้าเจ็ด

๒๖ เกาะใหญ่

๒๗ บ้านปลายนาปากคลองเจ้าเจ็ด

(๓)

เมือง	สถานวัดบาทหลวง	สถานพักสอนศาสนา
๑๕ สระบุรี	๒๘ ดอนพุด	๑๖ แก่งคอย
๑๖ สิงห์บุรี	๒๙ บ้านแป่ง	
(๕) มณฑลราชบุรี		
๑๗ ราชบุรี	๓๐ บางนกแขวก ๓๑ โรงเรียนนักบวช ๓๒ วัดเพลง (อำเภอมะนัง) ๓๓ โคกมดตะนอย ๓๔ ดอนกระเบื้อง ๓๕ ท่าว่า (อำเภอพระแท่น) ๓๖ ท่าม่วง (อำเภอวังน้อย) ๓๗ แม่กลอง	๑๗ เขาหลวง
๑๘ กาญจนบุรี		
๑๙ สมุทรสงคราม		
(๖) มณฑลนครสวรรค์		
๒๐ นครสวรรค์	๓๘ ปากน้ำโพ (เกาะกวน)	
(๗) มณฑลจันทบุรี		
๒๑ จันทบุรี	๓๙ จันทบูร ๔๐ ปากน้ำจันทบูร ๔๑ บ้านยาว (อำเภอพลับ) ๔๒ ท่าใหม่	

บัญชีที่ ๒

รายชื่อเมือง ซึ่งวิการิโอ อาบอสตอลิก แห่งกรุงเทพฯ มีอำนาจที่จะถือที่ดินสำหรับ
ทำประโยชน์ให้แก่มิชชัน มีจำนวนที่ดินประมาณว่ามีอยู่แล้ว ในวันที่ออกพระราชบัญญัตินี้

๑ มณฑลกรุงเทพฯ	๑ จังหวัดกรุงเทพฯ	๔๐๒ ไร่	
	๒ นครเขื่อนขันธ์	๓๕ ไร่	
	๓ สมุทรปราการ	๔๐ ไร่	
	๔ รัษฎบุรี	๑๐๐ ไร่	
	๕ มีนบุรี	๕๐๐ ไร่	๑,๐๗๗ ไร่
๒ มณฑลปาจิณบุรี	๖ ฉะเชิงเทรา	๘,๗๗๕ ไร่	
	๗ ปาจิณบุรี	๑,๓๒๕ ไร่	
	๘ นครนายก	๒๙๕ ไร่	
	๙ ชลบุรี	๑๒,๓๗๗ ไร่	๒๒,๗๗๒ ไร่
๓ มณฑลนครไชยศรี	๑๐ นครไชยศรี	๑,๙๗๐ ไร่	
	๑๑ สุพรรณบุรี	๓๕๐ ไร่	
	๑๒ สมุทรสาคร	๑๕๐ ไร่	๒,๔๗๐ ไร่
๔ มณฑลกรุงเก่า	๑๓ กรุงเก่า	๑,๒๘๙ ไร่	
	๑๔ สระบุรี	๑๖๐ ไร่	
	๑๕ สิงห์บุรี	๑๖๔ ไร่	๑,๖๒๓ ไร่
๕ มณฑลราชบุรี	๑๖ ราชบุรี	๑๑,๖๑๗ ไร่	
	๑๗ กาญจนบุรี	๕๐ ไร่	
	๑๘ สมุทรสงคราม	๘๓๔ ไร่	๑๒,๕๐๑ ไร่
๖ มณฑลนครสวรรค์	๑๙ นครสวรรค์	๑๒ ไร่	
๗ มณฑลจันทบุรี	๒๐ จันทบุรี	๒๑๕ ไร่	
รวม		๔๐,๖๗๐ ไร่	

ฐานิสร/ปรึบปรุ
พลัฐวิษ/ตรว
๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๖

โชติกานต/ปรึบปรุ
๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๗

**THE ROYAL DECREE DEFINING THE LEGAL
POSITION OF THE ROMAN CATHOLIC CHURCH IN SIAM**

WHEREAS the Pro-Vicar Apostolic, Superior of the Roman Catholic Mission in the Vicariate Apostolic of Bangkok has represented to His Majesty that the Mission has been and is still at work in the country, endeavouring to improve the condition of the people and to promote its welfare, and that certain difficulties have arisen concerning the possession of land by the said Mission;

WHEREAS by Article 3 of the Treaty of Friendship, Commerce and Navigation concluded between Siam and France on the 15th August 1856 it is provided that French Missionaries shall be at liberty to build churches, seminaries or schools, hospitals or other sacred buildings in any part of the Kingdom of Siam, provided they conform to the laws of the country;

WHEREAS no proper regulations have been made for the application of the said provision and whereas it seems expedient to issue such regulations, so as to enable the Roman Catholic Church in Siam to obtain delivery of formal title deeds for the holding of land used for such sacred purposes;

WHEREAS the Pro-Vicar Apostolic has also represented to H. M. that on account of the funds at the disposal of the Mission not being sufficient, the Mission was graciously permitted by His Majesty's Government to cultivate land in several parts of the Kingdom for the maintenance of the churches; and that the Mission is anxious to have its rights of ownership to such land formally acknowledged under the laws of the Kingdom;

WHEREAS the Pro-Vicar Apostolic has consequently applied to H. M. for his gracious assistance in order that the Mission may have the right to own land for endowment purposes by purchase or otherwise in accordance with the Siamese law;

WHEREAS for the granting and exercise of any such rights of ownership it is necessary that the legal position of the Roman Catholic Church in Siam be defined;

FOR THESE REASONS, and in view of the written statement made by the Pro-Vicar Apostolic, on behalf of the Catholic Mission within the limits of the Vicariate Apostolic of Bangkok, that he binds himself and his successors to observe the clauses and conditions of the Present Decree,

His Majesty has been pleased to enact as follows :-

GENERAL PROVISIONS.

ART. 1.

The Roman Catholic Church in Siam irrespective of the nationality of its Missions and Priests, is granted under the Siamese law, for each of its Vicariates Apostolic the civil personality required in order to own land for endowment purposes, subject to the conditions fixed by the present Decree.

Art. 2.

A Vicariate Apostolic is hereinafter called also Bishopric or Mission.

The Vicar-Apostolic appointed by the Holy See as a head of a Bishopric, and in his absence the Superior of the Mission, is the legal representative of such Bishopric or Missions considered as a distinct corporation.

In each Station the Missionary in charge acts as the representative of the Mission, under the high authority of the Bishop.

The establishments which are not attached to any particular Station are represented by the Procurator of the Mission, acting under the same authority.

Art. 3.

No Roman Catholic Missionary, as long as he is a member of a Mission, may in the future acquire land in his own name.

Art. 4.

The land belonging to the Missions shall be placed under the Siamese law and shall be subject to the jurisdiction of the Siamese Courts.

Art. 5.

In the future, a Mission may own only land directly as provided for by this Decree. It may not own land indirectly. It can only claim ownership of, or interest in land in its own name, or in the specific name of a Station, Branch or religious establishment.

Art. 6.

Land belonging to a Mission is divided into two classes according to its use; the first class includes land for Churches and Sacred buildings, the second includes land for endowment purposes.

CHURCHES AND SACRED BUILDINGS.

Art. 7.

In accordance with Art.3. of the Treaty of the 15th August 1856, between Siam and France : Missionaries are at liberty "to "preach and to teach, to build churches, "seminaries or schools, hospitals or other "sacred buildings in any part of the Kingdom "of Siam, provided they conform to the laws "of the country"

Art. 8.

A Station is a permanent establishment, recognized by the Government, which consists of a Church and cometary, a residence for the Missionary, and usually schools for boys and for girls (or convent), an orphanage, a catechumenate and a hospital.

A Branch consists of a Chapel or house of prayer, a lodging for the Missionary who visits the Branch, and usually a catechumenage or some other charitable establishment.

Schedule I here to annexed gives the list of the Station and Branches existing at the present time in the Vicariate Apostolic of Bangkok.

Art. 9.

The Mission shall, so far as necessary clearly separate the Station or Branch and their establishments from the adjoining land either used for endowment purposes or occupied by Christians.

Art.10.

The Mission is at liberty to acquire in any place, land for the establishment of a new Station or of a new Branch, to the extent really required for such purpose.

However when the Mission intends to establish a new Station, it shall before doing so, make an application to the competent Minister, who, within a delay of four months, shall give a definite answer.

In any case the former recognition by the Government is necessary to extend to a Muang in which there is no Station the right granted to the Mission to own land for endowment purposes. Such recognition shall not be withheld without reasonable cause.

No application for recognition by the Government is necessary for the establishment of a Branch, But the existence of a Branch does not carry with it the right to own land for endowment purposes in a Muang where there is no Station.

Art. 11.

the priest in charge of a Station or a Branch is, as such, entrusted with the administration and control of the establishments included therein, as stated in article 8. Officials in the exercise of their duties shall, therefore, first address themselves to him, or if he is absent to his representative, In the case of any question relating to those establishments.

LAND FOR ENDOWMENT PURPOSES.

Art. 12.

Besides the land occupied for sacred or charitable purposes, as determined by art.8. the Mission is entitled to own land for endowment purposes in any Muang, (viz, the highest administrative subdivision within a Monthon), where a Station is established, provided that the establishment of a new Station shall be made in future in conformity with art. 10.

Art. 13.

The extent of land which the Mission may possess or acquire under this heading is limited to three thousand rai per Muang irrespective of the number of Stations established in such Muang, and exclusive of the land occupied by the Stations and Branches themselves.

Art. 14.

Schedule 2 hereto annexed gives the list of the Muangs in which the Vicariate of Bangkok is entitled at the present time to own land for endowment purposes.

In view of special circumstances, the above limit is raised to fourteen thousand rai in Muang Cholburi, to thirteen thousand rai in Muang Ratburi, and to nine thousand rai in Muang Chachoengsao.

But it is understood that the land owned in excess of the ordinary limit, by way of exception, in these three Muangs shall be deducted from the total amount permissible in the other Muangs or the said list, so that the average of three thousand rai per Muang is not exceeded.

As in the past, the Mission shall not acquire land within the ancient city walls of Bangkok unless authorized by the Government.

Art. 15.

In case where by abandonment a Station no longer exists in a Muang, the Mission shall be allowed one year to dispose of the land it possesses in such Muang.

Art. 16.

All acquisition made or maintained contrary to the provisions of art. 12. 13. 14. & 15. of the present Decree shall be null and void. This nullity may be pronounced at any time on application of the Government, by the competent Court, which shall order the sale of the land by public auction. The proceeds of the sale less deduction for costs and expenses, shall be paid to the Mission concerned.

EXECUTION.

ART. 17.

The necessary steps shall be taken as soon as possible for insuring to the Missions on application by them new title deeds for the land they own at the present moment under their own name or the name of a third party on their behalf, whether such land has been acquired under the specific provisions of a Treaty or in the same manner as rights of ownership could be acquired by Siamese subjects.

Art. 18

Since in the future a Mission shall be allowed to own land in its own name only, the new title deeds for the land described in the preceding section shall be in the name of such Mission.

The title deeds shall be executed according to the general rules in force for their delivery to Siamese subjects. They shall mention the Station, Branch or establishment to which the land belongs.

Art. 19

Until the final delivery of new title deeds, cases between the Mission and Siamese subjects in connection with any land owned or claimed by the Mission before the date of the present Decree shall be under the jurisdiction of the court of Foreign Causes; cases already pending before another jurisdiction shall be transferred to such Court.

In such cases, the Mission shall be entitled to the benefit or the present Grant.

Art. 20.

On the first of January of every year each Bishop shall furnish to the Ministers of the Interior and Local Government, respectively, full information about the changes which have taken place in his Vicariate Apostolic during the preceding year regarding:

- 1: the establishment or suppression of Stations and Branches;
- 2: the acquisition or transfer of land.

schedules embodying these changes shall be forwarded at the same time, showing the extent of land possessed in each Muang by the Mission.

Art. 21.

A subsequent document will settle the conditions under which the benefits and obligations of this Grant shall apply to the Vicariate Apostolic of Nong Sang.

Art. 22.

An authorized, English translation hereto annexed.

Given on the 27th August R.E.128 and the 14899 th day of our reign

SCHEDULE 1.

**LIST OF THE STATIONS. BRANCHES AND ESTABLISHMENTS OF THE
VICARIATE APOSTOLIC OF BANGKOK.**

MUANGS.	STATIONS.	BRANCHES.
(1) MONTHON KRUNG THEP:		
1. Krung Thep (Bangkok)	1. Saint Francois Xavier	
	2. Immaculate Conception	
	3. Holy Cross	
	4. Rosary.....	1. ang Xuek Nang
		2. Bang Sake
	5. Assumption	
	6. Saint Louis Hospital	
	7. Saint Joseph Gonvent	
2. Nakon Kuenkan	8. Paklat.....	3. Phra Khanong
3. Samut Prakan	9. Paknam	
4. Thanyaburi	10. Lam Sai	
5. Minburi	11. Hua Takhe	
(2) MONTHON PRACHINBURI		
6. Chachoengsao	12. Khlong Tin Pet	4. Nakhon Nuang Khet
	13. Pak Khlong Telat	5. Ban Pho
	14. Thakien	
7. Pachinburi	15. Pachim	
	16. Khok Vat.....	6. Hatsake
		7. Dong Kathum Yam
		8. Chantakham
8. Nakhon Nayok	17. Ban Lao	
	18. Hus Khuai	
9. Choburi	19. Bang Plasoi.....	9. Khok Karieng
10. Muang Phanat	20. Muang Phanat	
	21. Hua Phai	

MUANGS.	STATIONS.	BRANCHES.
(3) MONTHON NAKHON CHAISAI		
11. Nakhon Chaisi	22. Tha Kha	10. Nong Hin
12. Suphanburi	23. Song Phi Nong	11. Thung Noi
		12. Ban Don
		13. Mot Deng
13. Samut Sakhon	24. Tha Chin	
(4) MONTHON KRUNG KAO		
14. Krung Koa	25. Ayuthia	14. Ban Deng
		15. Chao Chet
	26. Ko Yat	
	27. Ban Plai Na	
15. Saraburi	28. Don Phut	16. Keng Khoi
16. Singhaburi	29. Ban Peng	
(5) MONTHON RAJBURI		
17. Rajburi	30. Bang Nok Khuek	
	31. Clerical College	
	32. Vat Phleng.....	17. Khao Lao
	33. Khok Mot Tanoi.	
	34. Don Kabuang	
	35. Tha wa	
18. Kanchanaburi	36. Tha Muang	
19. Samut Songkram	37. Meklong	
(6) MONTHON NAKHON SAVAN		
20. Nakhon Sawan	38. Paknampho	
(7) MONTHON CHATABURI		
21. Chantaburi	39. Chantabun	
	40. Paknam Chantabun	
	41. Ban Yao	
	42. Tha Mai	

SCHEDULE 2.

LIST OF THE MUANGS in which the VICARIATE APOSOLIC OF BANGKOK is entitled to own land for endowment purposes, with the approximate extent of land already owned on the date of the present Grant.

MONTHON KRUNGTHEP:	Changvat Krungthep	402 Rai	
	Nakhon Kuenkhan	35 Rai	
	Samut Prakan	40 Rai	
	Thanyaburi	100 Rai	
	Minburi	500 Rai	1,077 Rai
MONTHON PRACHINBURI:	Chachoengsao	8,775 Rai	
	Prachinburi	1,325 Rai	
	Nakon Nayok	295 Rai	
	Cholburi	12,377 Rai	22,772 Rai
MONTHON NAKHON CHAIS:	Nakhon Chaisi	1,970 Rai	
	Suphanburi	350 Rai	
	Samut Sakhon	150 Rai	2,470 Rai
MONTHON KRUNG KAO:	Krung Kao	1,299 Rai	
	Saraburi	160 Rai	
	Singhburi	164 Rai	1,623 Rai
MONTHON RAJBURI:	Rajburi	11,617 Rai	
	Kanchanaburi	50 Rai	
	Samut Songkram	834 Rai	12,501 Rai
MONTHON NAKHON SAWAN:	Nakhon Sawan	12 Rai	
MONTHON CHANTABURI:	Chantaburi	215 Rai	
	Total	40,670 Rai	

NOTE: This translation is for the purpose of accessing legal information only which cannot be referenced.
The references are made in the original Thai text only

คำอธิบายสรุปสาระสำคัญของกฎหมาย

ชื่อกฎหมาย พระราชบัญญัติว่าด้วยลักษณะ ฐานะ ของวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิกในกรุงสยาม ตามกฎหมาย ร.ศ. ๑๒๘ ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ สิงหาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๘ (พ.ศ. ๒๔๕๒)

๑. ความมุ่งหมาย

๑.๑ ให้บาทหลวงสามารถสอนศาสนาในกรุงสยามและมิชซังโรมันคาทอลิกสร้างวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิกเพื่อสอนศาสนาได้

๑.๒ อนุวัติการให้เป็นผลตามหนังสือสัญญาทางพระราชไมตรีการค้าขายและการเดินเรือระหว่างกรุงสยามกับกรุงฝรั่งเศส ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ค.ศ. ๑๘๕๖ (พ.ศ. ๒๓๙๙)

๒. วัตถุประสงค์

กำหนดลักษณะและฐานะของมิชซัง วัดบาทหลวงโรมันคาทอลิก รวมทั้งการถือที่ดินของมิชซัง

๓. ขอบเขตการมีผลบังคับใช้ของกฎหมาย

ใช้บังคับเฉพาะมิชซังโรมันคาทอลิกที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย

๔. สาระสำคัญของกฎหมาย

๔.๑ หมวดที่ ๑ ว่าด้วยข้อความทั่วไป

๔.๑.๑ ให้มิชซังโรมันคาทอลิกกรุงเทพ มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายไทย เพื่อให้มีอำนาจถือที่ดินตามที่กฎหมายกำหนด

๔.๑.๒ ให้วิธีการโอ อาปอสตอลิก (มุขนายกหรือบิชอป) ซึ่งสันตะปาปาเป็นผู้แต่งตั้งให้เป็นผู้กระทำการแทนมิชซัง

ในสถานวัดบาทหลวงโรมันคาทอลิกแต่ละแห่ง ให้มีบาทหลวงคนหนึ่งเป็นผู้แทนของมิชซังทำหน้าที่ในการปกครองหรือดูแลสถานวัดบาทหลวง

๔.๑.๓ ห้ามบาทหลวงซึ่งยังอยู่ในมิชซังถือที่ดินในชื่อของตนเอง

๔.๑.๔ ให้มิชซังถือที่ดินเป็นของตนเอง แต่จะถือแทนผู้อื่นไม่ได้ ทั้งนี้ การขอเป็นเจ้าของที่ดินมิชซังสามารถแบ่งการใช้ประโยชน์ได้เป็น ๒ ประเภท คือ

(๑) ที่ดินที่ใช้เป็นวัดและโรงเรียนตึกกรมวัดบาทหลวง

(๒) ที่ดินเพื่อทำประโยชน์ให้แก่มิชซัง

๔.๒ หมวดที่ ๒ ว่าด้วยวัดและโรงเรียนตึกกรมของบาทหลวง

๔.๒.๑ การได้มาซึ่งที่ดินและการก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างบนที่ดินของมิชซังให้เป็นไปตามที่กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๔.๒.๒ สถานวัดบาทหลวง รวมถึง ที่วัด ที่ป่าช้า ที่อยู่ของบาทหลวง ที่โรงเรียนเด็กผู้ชาย โรงเรียนเด็กผู้หญิง โรงเรียนเด็ก โรงเรียนศาสนา และโรงพยาบาล

^๑ สันตะปาปา น. ผู้เป็นประมุขคริสต์ศาสนา นิกายโรมันคาทอลิก , พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔

สถานพิกสอนศาสนา รวมถึง ที่โรงสวด ที่พักของบาทหลวงเวลาไปตรวจสถานพัก และโรงเรียนศาสนาหรือโรงทำการกุศลอย่างอื่น

ในวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ปรากฏรายชื่อสถานวัดบาทหลวง และสถาน พิกสอนศาสนา ตามบัญชีที่ ๑ ท้ายพระราชบัญญัติ (๒๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๕๒)

๔.๒.๓ ให้มิชซังจัดทำแผนที่การใช้ประโยชน์และแสดงเขตที่ดินเพื่อใช้เป็นที่ตั้งวัดหรือ สถานพิกสอนศาสนาให้มีความชัดเจน

มิชซังจะหาที่ดินแห่งใด ๆ เพื่อใช้ในการตั้งสถานวัดบาทหลวง หรือสถานพิกสอนศาสนาขึ้นใหม่ มีขนาดที่ดินตามที่ต้องการใช้เฉพาะเพื่อประโยชน์ที่กล่าวนี้ ก็สามารถทำได้

เมื่อมิชซังประสงค์จะตั้งสถานวัดบาทหลวงขึ้นใหม่ในเมืองซึ่งยังไม่ได้มีอำนาจที่จะถือที่ดิน สำหรับทำประโยชน์ให้แก่มิชซัง(ในเมืองที่ยังไม่เคยมีวัดมาก่อน) ให้ทำคำร้องขออนุญาตจัดตั้งจากรัฐบาล

การที่จะอนุญาตให้ตั้งสถานวัดบาทหลวงนั้น อย่าให้งดไว้โดยไม่มีเหตุอันสมควร และให้ตอบคำร้องของมิชซังเป็นเด็ดขาดภายในกำหนดสี่เดือน

การที่จะตั้งสถานพิกสอนศาสนานั้น ไม่จำเป็นต้องขอให้รัฐบาลอนุญาตก่อน ก็ตั้งได้ แต่ว่า เพียงแต่ตั้งสถานพิกสอนศาสนาแล้ว ไม่มีอำนาจที่จะถือที่ดินสำหรับทำประโยชน์ให้แก่วัดนั้นได้ ภายในเมืองที่ ยังไม่มีสถานวัดบาทหลวงอยู่

๔.๓ หมวดที่ ๓ ว่าด้วยที่ดินซึ่งสำหรับทำประโยชน์ให้แก่มิชซัง

๔.๓.๑ ให้มิชซังมีอำนาจถือที่ดินสำหรับทำประโยชน์แก่มิชซังภายในเขตเมืองที่มีมิชซังมีสถาน วัดบาทหลวงตั้งอยู่แล้วตามบัญชีที่ ๑ ท้ายพระราชบัญญัตินี้ หรือในเขตเมืองที่มีมิชซังได้รับอนุญาตให้จัดตั้ง วัดบาทหลวงขึ้นใหม่

๔.๓.๒ ที่ดินสำหรับทำประโยชน์แก่มิชซังให้มีได้ไม่เกินกว่าเมืองละ ๓,๐๐๐ ไร่ ไม่ว่าเมืองนั้น จะมีวัดอยู่ที่แห่ง เว้นแต่ในเมืองชลบุรี ให้ถือที่ดินได้ไม่เกิน ๑๔,๐๐๐ ไร่ เมืองราชบุรีถือที่ดินได้ไม่เกิน ๑๓,๐๐๐ ไร่ และเมืองฉะเชิงเทราให้ถือที่ดินได้ไม่เกิน ๙,๐๐๐ ไร่ โดยทั้ง ๓ เมืองนี้ให้เอาจำนวนที่ดินที่เกินมาหักออกจาก จำนวนรวมทั้งหมดที่อนุญาตให้ถือได้ในเมืองอื่น เพื่อให้ถัวเฉลี่ยออกมาแล้วไม่เกินเมืองละ ๓,๐๐๐ ไร่

ห้ามมิชซังถือครองที่ดินเพื่อทำประโยชน์ภายในเขตกำแพงพระนคร เว้นเสียแต่ได้รับ อนุญาตเป็นการเฉพาะจากรัฐบาล

ในวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ปรากฏรายชื่อเมืองที่มีมิชซังกรุงเทพฯ มีอำนาจ ถือที่ดินสำหรับทำประโยชน์ให้แก่มิชซัง ตามแบบบัญชีที่ ๒ ท้ายพระราชบัญญัติ

๔.๓.๓ ถ้ามิชซังเลิกถอนไม่ตั้งสถานวัดบาทหลวง ในเมืองหนึ่งเมืองใดแล้ว ให้มีกำหนดเวลา อนุญาตให้มิชซังจำหน่ายที่ดินซึ่งมีอยู่ในเมืองนั้นได้ปีหนึ่ง

๔.๓.๔ การได้มาซึ่งที่ดินเพื่อทำประโยชน์ของมิชซัง ที่ไม่ได้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ในหมวดนี้ ถือว่าเป็นการได้มาโดยไม่ชอบ และให้รัฐบาลมีอำนาจร้องขอต่อศาลเพื่อสั่งให้ขายทอดตลาดที่ดิน ดังกล่าว

๔.๔ หมวดที่ ๔ ว่าด้วยการที่ทำให้สำเร็จตามพระราชบัญญัตินี้ (บทเฉพาะกาล)

๔.๔.๑ ในการออกหนังสือสำหรับที่หรือโฉนดที่ดิน ให้มีชื่อของมิชชังเท่านั้น โดยอาจให้มีชื่อสถานวัดบาทหลวง สถานพักหรือที่ตั้งสอนศาสนา สุดแต่ว่าจะเป็นที่ดินประเภทใด

๔.๔.๒ บรรดาที่ดินที่มีมิชชังร้องขอให้ออกหนังสือสำหรับที่หรือโฉนดที่ดินไว้ก่อนวันออกพระราชบัญญัตินี้ ให้อยู่ในอำนาจศาลคดีต่างประเทศ และคดีทั้งหลายที่เป็นกันค้างอยู่แต่ก่อนในศาลอื่น ๆ ให้อย่ามาว่าในศาลคดีต่างประเทศ

๔.๔.๓ ให้มิชชังยื่นรายงานต่อกระทรวงมหาดไทย และกระทรวงนครบาล ตามเนื้อที่ซึ่งอยู่ในกระทรวงนั้น (ปัจจุบันคือหน่วยราชการที่รับผิดชอบ) ในเรื่องที่ดินซึ่งได้เปลี่ยนแปลงไปในช่วงปีที่ผ่านมาจำนวน ๒ ปี คือ

บัญชีที่ ๑ ว่าด้วยการที่ตั้งหรือเลิกถอนสถานวัดบาทหลวงและสถานพักสอนศาสนา

บัญชีที่ ๒ ว่าด้วยได้ที่ดินมาใหม่หรือโอนที่ดินไป

และให้ยื่นบัญชีตามแบบ มีจำนวนที่ดินซึ่งเปลี่ยนแปลงไปให้เห็นว่ามีที่ดินมิชชังถืออยู่ในเมืองใดเท่าใดทุกเมือง

๔.๔.๔ ต่อไปจะมีประกาศอีกฉบับหนึ่ง สำหรับประโยชน์ที่มิชชังจะได้และจะต้องทำตามพระบรมราชานุญาตในพระราชบัญญัตินี้ จะใช้ไปถึงที่วิการิอาโต อาปอสตอลิกแห่งหนองแขง (มิชชังท่าแร่-หนองแสง) ด้วย

๕. เนื้อหาอื่นๆ ที่ประชาชนควรทราบ เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามกฎหมายหรือผลกระทบที่อาจได้รับการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายนั้น (ถ้ามี)

พระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นบทบัญญัติที่ให้สถานะความเป็นนิติบุคคลแก่มิชชังกรุงเทพฯ และกำหนดสิทธิในการจัดตั้งสถานวัดบาทหลวงและสถานพักสอนศาสนา รวมถึงการให้สิทธิในการถือที่ดินของมิชชัง เพื่อเป็นที่ตั้งสถานวัดบาทหลวงหรือสถานพักสอนศาสนา หรือที่ดินเพื่อทำประโยชน์แก่มิชชังภายใต้กฎหมายฉบับนี้ ส่วนการได้มาซึ่งที่ดินของมิชชังให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

*****หมายเหตุ** คำอธิบายนี้มีขึ้นเพื่อประโยชน์ในการเข้าใจสาระสำคัญของกฎหมายเท่านั้น ส่วนการจะปฏิบัติตามกฎหมายให้เป็นไปอย่างถูกต้องนั้น ประชาชนจะต้องศึกษา ทำความเข้าใจ ตรวจสอบ และยึดถือตัวบทกฎหมายเป็นสำคัญ